

వేలు గాపా కృష్ణ శతకము

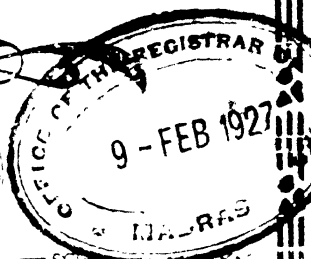
SL no. 737

13698

హైదరాబాద్
 ప్రభుత్వ పరిశ్రమల శాఖ
 (శ్రీ) మత్స్యసూరు

వేణు గోపాల = =
 = = వృద్ధ రత్నము.

737
 11659

ప్రొ.సూరు బొమ్మసూరులు, ప్రభుత్వ పరిశ్రమల శాఖ

దూపాటి నారాయణాచార్య

ప్రభుత్వము.

విజయ మద్రాసురాజ్యం, బాపట్ల.

1926.

ఓమ్

శ్రీకృష్ణ పరబ్రహ్మ ధర్మము: 9 - FEB 1927

శ్రీ మత్పూనూరు

వేంకటేశ్వర గోపాలకృష్ణ శతకము

శ్రీకృష్ణ

పూనూరు బోధుస్థానము, ప్రధానోపాధ్యాయులగు

దూపాటి నారాయణాచార్య

ప్రణీతము.

విజయ ముద్రాక్షరశాల, బాపట్ల.

1926.

రిజిస్టర్డ్ కాపీరైట్,

తొలిపలుకు.

ఈ చిన్నిపాత్రమునం దచ్చొత్తించిన సీసకీర్తియములను రచించిన శ్రీమదాచార్యవర్యులు నాకు ఘాతవ పరిచితులరే. అయినను పారిగ్రంథ పరిచయముచే నారు నాకు చిరమిత్రురే యగుదురు. శ్రీయాచార్యవర్యులు నన్ను పీఠికను వ్రాయగోరుటంత సమంజసముగా లేదు. ఎలయన! నేను అల్పజ్ఞుని, కుక్షింధుని వాడుకపదములు శబ్దవిదులు అట్టివారి కవిత్వమును నేను విమర్శింపబూనుట కేవల హాస్యాస్పదము. కనుక పద్యములు మిగుల రసవంతములుగను, భావగర్భితములుగను, స్వభావోక్తులుగను, శైలి మృదుమధురముగను, పండిత పామర జనైక సువేద్యముగను నున్నదని జెప్పుచు శ్రీకృష్ణవరమాత్మ యాకావివర్యుని యింకను ననేకోద్గ్రంథ రచనకు గడంగు సాహసాదార్యముల నాశీర్వాదించునుగాక యని కోరుచు విరమించుచున్నాడను.

8-10-1926 నం॥

చేత్రోలు

గుంటూరు జిల్లా.

ఇట్లు

విన్నవించు విధేయుడు

ఇలపావులూరి శ్రీరాములు.

టమ్ విజ్ఞప్తి.

—

రసజ్ఞులారా!—

రచనలన్నిటిలో “శతకరచన” మిగుల దుర్ఘటమని పెద్దల యాశయము. నేనా! అల్పచుతిని. నాకు గల సంస్కృతాంధ్రభాషా పరిచయమా! మిగులస్వల్పము. కవిత్యైరసానుభవమా! శూన్యము. ఇట్టి నారచన కిదియె ప్రథమ ప్రయత్నమగుటచే, నింసగుణములు తక్కువయనియు, దోషములెక్కువయనియు బండిత పాఠకలోక మెఱుంగకపోదు. కాని, యీశతకప్రచురణ కొక ముఖ్యకారణముకలదు. తప్పొప్పులను పాటింపక, రసపోషణోల్లాస నూలోచించక, యథాశక్తి నీకృతి రచించి, పఠించునపుడంతయు, నానిశ్చేతుకటాయమాన కరుణాకటాక్ష పరిపాలితభక్తుడగు శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ నాహృదయమున కనిర్వాచ్యసుఖ మొడఁగూర్చుచుండెడి వాడు. “ఏకస్వాదునంభుజీయాత్” అను లోకోక్తినిను సరించి, అట్టి యాత్మంతికసుఖ మితరులనగూడ ననుభవింపజేయ వీలగునేమోయనిది యడియాస, నన్నదీనిని

ముదిత గ్రంథరూపముగఁ బ్రచురింపఁ జేరించినది. ఈసని నేనంతవఱకు నానకూలపరుపఁ జాలితిను, నిర్ణయించు స్వాతంత్ర్యముఁ బాతక మహాశయులకే విడిచి పెట్టితిని.

ఈశతకము సుమారు రెండునవత్సరముల క్రింద టనే పరిసమాప్తిచేయఁబడి, దాదాపు, యిరువదిమాసము లక్రితము, అప్పట్లో, యిచటి బోర్డు, స్కూలులోఁబ్రథానోపాధ్యాయులుగా నుండు, శ్రీ. ఆ. సుబ్బారావుగారి ద్వారా, చేబోలు, వేదాంత గ్రంథనిలయాధ్యక్షులగు మ. రా. రా. శ్రీ, ఇ. శ్రీరాములుగారి చెంతఁజేరినది. వెంటనే, ముద్రింపించుయోగ్యత నాకుఁగలుగమిచే, ఆ ద్వారామంతయు “యోగక్షేమం వహామ్యహం” అనిచెప్పిని వానిమీఁదనే పెట్టి నేనూరకుంటిని.

ఇట్లుండగా, వేదాంతమతగ్రంథ విచారప్రచార కులగు మ.రా.రా.శ్రీ. ఇ. శ్రీరాములుగారి యమోఘా శీర్వాద బలమహిమనో, మత్ప్రియసుహృదులగు, శ్రీ ఆ. సుబ్బారావుగారి, నిశ్చలభక్తి భావగరిమనో, మత్ప్రియ శిష్యులును, చిరంజీవులగు, శ్రీపూనూరు భక్తసమాజము”వారి యాదరాతిశయ విశేషముననో, లేక, పూనూరి వేణుగోపాలుని వైసర్గికవత్సలత్వ విలసనము

ననో, యీశతకమునకిప్పటికి ముచ్చితగ్రంథ స్వరూపమే
 ర్పణిసది. ఏతచ్చతక ప్రకటనకయి, తమతను,మన, ధన
 సాయ మొనర్చిన, పయిపారందటికిని నేనంతయుఁ గృత
 జ్ఞుడను.

మాతీయు, పూనూరు దేవాలయ స్థలపురాణమును
 యథాశక్తిముగ సంగ్రహించి, యీశతకముతోఁ జేర్చ
 వలసినదని, యిచటి నాప్రియమిత్రులు కొండఱుకోరిరి.
 కాని, యీస్థలపురాణము కేవల నిరాధారమైన పుక్కిటి
 పురాణమగుటచే నిదమిద్దమని నిరూపించి వ్రాయఁదగిన
 విశ్వసనీయోపపత్తి లభింపమి విరమించితిని. కావున
 వారు నన్ను తుమింతురుగాక.

సదయహృదయులగు చదువరులు, యిందలిదోష
 ములను దెలిపినచో, వాటిని బునర్ముద్రణమున సవినయ
 ముగ సవరించుకొనెదను.

“ప్రార్థయే సర్వవిమోః, తుంతుంతుశతానిచ
 యద్యత్ప్రీతుత్ర చిద్దోషో, నిర్మలుకురుతాదరాత్.”

బోర్డుస్కూలు }
 పూ నూ రు }
 6. 27-9-26.

ఇట్లు విన్నవించు
 విబుధజనవిధేయుడు
 మా పాటి శా రాయణాచార్యులు.

శ్రీరస్తు.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణేనమః.

త్రిమత్పూజూరు

వేణుగోపాలకృష్ణశతకము

అనునామకముగను

యాదవాస్వయం • క్షీరసీరళిపూర్ణ
చంద్రః చంచక్కృపా • సాంద్రహృదయ
శౌర్యధైర్యస్థైర్య • చాతుర్యసద్గుణ

ధామ! నిర్జితదుష్ట • దైత్యసీమ !

శిశుపాలచాణూర • జీవసమీరభు

జంగాయమాన! వి • హంగయాన

కంసాదిరాక్షస • గర్వపర్వతపాక

శాసన! ధర్మసం • స్థాపనాధ్య

క్రిమత్పునూరు తేజుగోపాల కృష్ణశతకము.

తే॥ గీ॥ నీరజేక్షణ! భక్తచ • కోరచంద్ర!
 గాత్రజితమేఘ! బుధజన • స్తోత్రపాత్ర!
 భుక్తిముక్తిఫలప్రద! • భువననేత!
 వరద! పూనూరువేణుగో • పాలకృష్ణ.

2. నీ. శ్రీరుక్మిణీమన ! స్సారసమదభృంగ!
 సదసులతరపాద ! జనితగంగ !
 మురళీవినిర్లశ ! మోహనస్వరసుధా
 రసవశ్యసచరాచ ! రప్రపంచ !
 గోపకాంతాకుచ ! కుంభోపగూహన
 పరవశీకృతచారు ! తరశరీర !
 ఘోరగంభీరసం ! సార పాగావార
 తారగోపాయ ప్ర ! ధానతరణి
 తే॥ గీ॥ దీప్యభూషణ శోభాప్ర ! దీప్యమాన
 శంఖచక్రగదాఖిల్ల ! శార్ఙ్గహస్త
 అన్యయానందకండలి ! తాంతరంగ
 వరద! పూనూరువేణుగో ! పాలకృష్ణ.

3. నీ. శ్రీవేణుగోపాల ! శ్రీలజనసురభూజ
 నిరుపాధికలబగు ! నీదుకృపయు
 సకలభూతములను ! సంరక్షణఘ్నసేయు
 పావనంబగునీమ ! ప్రాభవమును

మహనీయభవన ని । ర్మాణచాతుర్యవై
 భవయుక్తమగునీదు । భవ్యకీర్తి
 ధన్యునిల్పియ । ధర్మవాశముఁజేయు
 నిరుపమానంబగు । నీదుప్రతిభ
 తే॥ గీ॥ కుతుకమలరారఁగనుఁగొని । శతకముండు
 కాన్కఁగఁబెచ్చివాడనో । కమలనయన
 కరుణతోడివిఁగొనినన్న । గావునుయ్య
 వరద! పూనురువేణుగో । పాలకృష్ణ.

4. నీ. ధరఁగవిల్వొట్టున్వ । తత్వవిజ్ఞానవీ
 యూషపానానంద । యుక్తులైన
 వ్యాసవాల్మీకాది । భాసురకవిసోము
 లనుమానసంబున । వినుటఁజేసి
 కాలిదాసాది స । త్తవిప్రుఁగవులనెల్ల
 సమ్మదంబునమది । సంస్తుతించి
 అంధ్రకవిత్వత । త్వార్థకోవిదులగు
 నన్నయాదులనెద । సన్నతించి
 తే॥ గీ॥ భక్తిపరిమళపూరిత । పద్యపుష్ప
 దానుమునుగూర్చి నీకంత । నీమనలరఁ
 జేయవచ్చితిఁగొని ధన్యఁ । జేయవయ్య
 వరద! పూనురువేణుగో । పాలకృష్ణ.

4 క్రిమత్పునూరు వేణుగోపాల కృష్ణశతకము.

5. సీ. ధరణిమంగళగిరి / తిరుమలదూపాటి

వంశదుగ్ధాబ్ధిజై / వాత్సుకుండు
శ్రీవిశిష్టాద్వైత / సిద్ధాంతవరసూత్ర
సంప్రదాయార్థవి / శారదుండు
సాంస్కృతాంధ్రకవిత్వ / సాహిత్యచాతుర్య
విలసిలేశేముషీ / బలయుతుండు
మద్దురువర్ణుండు / మంత్రోపదేశికుం
డైనవేంకటగురు / మానసియు

తే॥ గీ॥ పాదపద్మమృలనుమడిం / బ్రిస్తుతించి
యీకృతికినిన్నుబతింజేతు / నోకృపాబ్ధి!
భక్తమానసపరతంత్రీ! / భవ్యగాత్రీ!
వరద! పూనూరు.

6. సీ. అవిరళానంద సా / ఖ్యములంగూర్చెనునీదు

నామంబుస్మరియించు / నాల్కనాల్క
నిరుపమానంబగు / నీకథామృతమును
స్థిరభక్తిగోలెడు / చెవులుచెవులు
నీపాదతులసిని / నిత్యమాఘాడించి
ముదమందుచుండెడు / ముక్కుముక్కు
నీదివ్యమంగళ / నిర్మలదేహంబు
గాంచుభాగ్యముగల / కండ్లుకండ్లు

తే॥ గీ॥ నిను సతంబు భజించెడు | మనము మనము
కలమునీ కర్పణము నేయు | కర్మకర్మ
తడితరములన్నియును | నిరర్థకములయ్య
వరద! పూనూరు.

7. సీ. కరములున్నందుకు | నిరతంబునీ పాద
జలగుహంబులపూజ | నలుపవలయు
పదములున్నందుకు | పావనమునీ నీకు
సర్విధిని శేయు | జనగనలయు
మస్తమున్నందుకు | మనసారినీ పాద
మలగడంబునీ సాగి | మ్రొక్కవలయు
కాయమున్నందుకు | కలకాలమునీ నీకు
పరిచర్యభాగ్యంబు | బడయవలయు
తే॥ గీ॥ కలిమి లేములు సతములు | గావుతండ్రి
బాహ్య వేషములు డ్రడ | బములునీకు
సత్యకైంకర్యలాభంబె | సత్యమయ్య
వరద! పూనూరు.

8. సీ. శంతనసుతుభాతి | మంతనంబుననిన్ను
దిటవు గాంగట్టిబం | ధించలేవు
విదురునిరీతిబల్ | విందులుబచించి
చవులూరజేసెడి | శక్తిలేదు

ప్రమత్సూనాద వేణుగోపాల కృష్ణశతకము.

పార్థునివిధమున / బంధుభావముఁజూపి

కలసిమెలంగుభా / గ్వంబులేదు

ఆలఁగాఁచెడిగోప / బాలురవలెనిన్ను

బొందులాభంబునా / కందలేదు

తే॥ గీ॥ చంద్రునికునూలుపోగన్న / చందమేను

శక్తికొలఁదినిసేపరి / చర్యఁజేసి

నాకుఁబ్రోపయిరక్షింపు / మోక్షపాథి!

వరద! పూనూరు.

9. నీ॥ బలనిధి జలకణం / బుల నెట్టులైనను

గట్టిపట్టునలెక్క / పెట్టవచ్చు

పటుప్రయత్నంబులఁ / బరమాణుపులసంఖ్య

గణనసేయఁగవచ్చు / కాలసరణి

వర్షధారలను ధీ / బలవరశ్రీమమున

నెడతెంపుదలలేక / నెన్నవచ్చు

అకాశపథమున / సలరారురిక్కల

గుఱ్ఱులుగనిపెట్టి / కూడవచ్చు

తే॥ గీ॥ అంతమేలేని నీదుక / ల్యాణగుణము

లెఱిగి లెక్కింప నేటికిఁ / దరముకాద

టన్న ? శక్యంబె? అజ్ఞుండ / నైననాకు

వరద! పూనూరు.

10. సీ॥ సేత్రిపర్వంబుగా ॥ నినుజూచుటకుగదా
 అమరనాథుడు సహ ॥ స్రాక్షుండయ్యె
 భక్తిపెంపుననిన్ను ॥ వర్ణించుటకుగదా
 శేషాహి సాహస ॥ శీర్షుండయ్యె
 కడకమై నీకూడి ॥ గము సల్పుటకుగదా
 రవి స్థిరంబుగ సహ ॥ స్రాక్షుండయ్యె
 మితిలేని నీగొప్ప ॥ స్థితిచెల్పుటకుగదా
 చదువులెన్నో సహ ॥ స్రాక్షుండయ్యె
 తే॥గీ॥ వీరలందఱు నొక్కొక్క ॥ వేముకనులు
 దలలు గరములు జనువులు ॥ గలిగినంత
 మార్చిమున పాత్తులా? నీదుఃఖహిమబాగడ
 వరద! పూనూరు.

11. సీ॥ భువనంబులన్నియు ॥ బోవచాలిననీకు
 బలమునకొక మేర ॥ గలదె! ఈశ!
 బ్రహ్మాండముల బహు ॥ రమణీయముగజేయు
 నీకాశలమునకు ॥ నిలుపుగలదె
 బ్రహ్మాదిస్తంబ ప ॥ ర్యంత భూతములందు
 గ్రంధుగానందు నీ ॥ ఘనతకొలదె
 కోటిసూర్యులకాంతి ॥ గోటమిటంగజాలు
 వీశేజమునకొక ॥ నియతిగలదె

క్రమత్పూను నేణుగోపాల కృష్ణకతకము,

తేగీ॥ ఎల్లయున్నదె; నీదుసం । పుష్కపద్మ
సత్రనిభ సేత్ర సదపాంగ । పాతవిభవ
మునకు నెటనేని? నశ్యేశ! । వనజనాథ!
వరద! పూనూరు.

12. సీ॥ బ్రహ్మాండ మందుండు । ప్రతిపదార్థమునందు
నిండియుండునుగదా! నీదురూపు
అత్యద్భుతంబుగా । నన్నిటనుండునీ
వందకుండుదువయ్య । మందనుతిసి
జగములన్నియుఁ బ్రశ । స్తముగనీబాజ్జహా
నిమిడియుండునుగదా! । విమలహృదయ
ఇట్టి జగత్కుఱి । నేకాంతభక్తుండు
యెట్లునిల్పునొ తన । హృదయమందు

తేగీ॥ అతివిచిత్రచరితుడ । వయ్యనీవు
నీమహిమ నెవ్వఁడెఱుంగునో । నీరజాక్ష
నీవయద్దాని నెఱుంగుదో । దేవదేవ
వరద! పూనూరు.

13. సీ॥ కనులపండువునేయు । ఘనస్పృహయందును
కర్ణవేయంబగు । గానమందు
రిసనకు మిక్కిలి । పసఁగూర్చుచవులందు
లలిమిఱు మలయాని । లంబునందు

ఘ్రాణతర్పణమైత / గంధబుసందును
 సంతసంబునఁజేలు / స్వాంతమందు
 గంసారవిషయక / పౌఖ్యసంపదలందు
 విమలకళాకలా / పములయందు

తే॥గీ॥ సర్వకార్యములందును / సకలవస్తు
 సంతతులయందు సతతంబు / సదయస్మృతయు
 నిన్నుగని పంఠసింహునో / నిర్వికార !
 వరద! పూనూరు.

14 సీ॥ ఆద్యంతములేని / ఆకస్మయగుగాని
 చలువలఁజలిఁచు / నెలనుగాని
 వెచ్చఁదనఁచిచ్చు / వేడివేల్పునుగాని
 తళతళలాడు / క్కలనుగాని
 సస్యబులను బెంచు / జలధారలనుగాని
 భంగసంగతమగు / వాణిగాని
 ఉన్నతశిఖరశి / లోచ్చయంబులగాని
 సురుచిరసలిల ని / ర్మలగులగాని

తే॥గీ॥ గాంచినపుడెల్లఁ జెప్పశ / క్షయగుగాని
 హర్షమునఁజేలుచుందునా / యంతరంగ
 మందు సర్వాత్మ! యెందేని / యుంచువయ్య !
 వరద! పూనూరు.

15. సీ॥ చెలువారు నీసృష్టి / చిత్రీమ్ములనుజూచి
ఆనందమొందని / అక్షులేల ?

ఉత్తమఁడైనట్టి / యుపనిషదర్థ వి
స్ఫురణఁదేలని శోత్ర / పుటములేల ?

నీలసద్గుణగణ / నిత్యానందాన
పరతఁగాంచగలేల / వక్రమేల ?

నీకుత్సవంబుల / నైతిపంగజాలని
భాగ్యవంతుల భోగ / భాగ్యమేల ?

తే॥గీ॥ అంతరిందియ బహిరింది / యములనణచి
నిశ్చలఁపుఁ బత్రినెప్పుడు / నీమపూజ
సలుపలేనట్టి వ్యర్థంపు / జన్మమేల ?
వరద! పూనూరు.

16. సీ॥ తులలేని సిరిసంప / దలతోడఁ దులఁదూఁగ
ధనికునకవి శాశ్వ / తములుగావు

సర్వసర్వసహ / చక్రమేతెడుభూమి
పాలుఁడు రాష్ట్రంబు / గోలుపోవు

దేహపాటవమున / దేజరిల్లెడుమహా
బలునికి నయ్యది / తొలఁగిపోవు

సురుచిరాకార వి / స్ఫూర్తిరాజిలువాని
వైభవమంతయు / వదలిపోవు

తే॥గీ॥ సర్వమును గాలముహిమచే । సమయఁగాని
త్వత్కృపారస పూజచా । తప్రభూత
మోక్షసుఖమెన్నటికిఁ జెడి । పోవదయ్య !
వరద! పూచూరు.

17. సీ॥ కలుషములగు తలఁ । పులఁ గలుగఁగనీక
మనమునుడిద్ది పా । వనముఁజేసి
మునుకొని నీచంపుఁ । బనులకుఁగడఁగెను
పాణియుగఁబును । బాగునలవి
నిరుపయోగములగు । పశుపనాశ్యములాడు
నోటికి మృదుపన । ఘటిఁగూర్చి
పొరిచురూహలఁజేయు । బుద్ధివి సంస్కార
హృది, విరానంబుఁ । బడయఁజేసి

తే॥గీ॥ సర్వకరణంబులను నీప్ర । శిష్టమైన
సేవనలుపుట కలవడఁ । జేసితియ్య
దీనులకు కల్లనీనెకా । దిక్కుతండ్రి !
వరద! పూచూరు.

18. సీ॥ జపతపస్వాధ్యాయ । సత్కర్మపరులగు
మునులకు శమదమ । ములనుగూర్చి
వివిధశాస్త్రార్థకో । విద సమూహమునకు
విషయవిధేయత । లనువిధించి

క్రమశ్చూనూన కేవలగోపాల కృష్ణశతకమ్.

ధనధాన్య విభవ వి / స్తారశోభితులకు

వితరణగుణమును / వెలయుఁ జేసి

ధైర్యసాహసల స / త్కార్యలంఘులకు

సవయార్థ వృద్ధయంబు / సంతరించి

తే॥గీ॥ నీదుపరిచార విధులను / నేర్పుమీఱు

సతము నెఱవేల్పుఁజేసితో / సత్యరూప

నీవపారకృపాజల / నిధివిగానె !

వరద! పూనూరు.

19. సీ॥ పుణ్యానదీనదం / బులకు పాపములను

గూర్చుబల్ శక్తిని / గూర్చినావు

చంద్రసూర్యాగ్ని స / క్షత్రోపంక్తికి దివ్య

దీప్తులర్పిలిం బ్రసా / దించినావు

సౌందర్య సౌరభ్య / సౌకుమార్యశలను

ప్రసవజాతికి పొందు / పోదించినావు

ఇముకాండమున / కింపగుమాధుర్య

రసమగ్గలంబుగా / నొసంగినావు

తే॥గీ॥ కవులవాక్కుల నమృతంబు / గల్పినావు

నీవినోదంబు లమితాద్భు / తావహములు

వానిఁజేర్కొన నేనెంత / వాఁడనయ్య !

వరద! పూనూరు.

20. సీ॥ స్పర్శవేదినిదాఁకి / సర్వలోహములును

బంగారు మయములై / పరిణమించు

సంజీవకరణిచే / జడపదార్థములెల్లఁ

జైతన్యమున బొంది / ప్రీతిఁజెందు

దివ్యసుధారస / ద్రవ్యమన్నిటిజగ

మరణంబులను బాపి / మనఁగఁజేయు

కోరికపైకులఁ / గోనులంబుగఁబెంచి

ఫలియింపఁజేయుఁ గ / ల్పమృతంబు

లే॥గీ॥ దురవగాహంబు సృష్టివ / స్తవలమహిమ

అట్టిసృష్టికి గల్గవై / నట్టినిన్ను

నెట్లు వర్ణింపవలయునో / యెఱుంగనయ్య !

వరద! పూనూరు.

21. సీ॥ ఆర్తులఁబ్రోచెద / వనుటకు మృషజేకు

కొనురిని గాచుటే / గొప్పసాక్షి

అతిబలోపేతుండ / వనుటకు కొనగోటఁ

గొండనెత్తుటయె బల్ / దాడిసాక్షి

అత్యంత సులభుండ / వనుటకు గోపాల

బాలుర చెక్కియే / ప్రబలసాక్షి

ఆచార్యముఖ్యుండ / వనుటకు గీతార్థ

తత్వప్రబోధమే / తగినసాక్షి

14 ప్రమత్వానూక వేణుగోపాల కృష్ణతరకమ.

తే॥గీ॥ జగదధీశుఁడవనుటకు జగమునీదు
 శాసనముదాటకుండుట సాక్షితండ్రి !
 సర్వసాక్షుఁడవగునీకు సాక్షులేల ?
 వరద! పూనూకు.

22. సీ॥ ముచికుందు నుతిమెచ్చి మోక్షసామ్రాజ్యసిం
 హాసనాసీనుగాఁ జేసినావు
 శార్థనిధికి తా త్వర్యములకుమెచ్చి
 విశ్వరూపమును జా పించినావు
 భాగీరథీపుత్రుఁ భావశుద్ధికిమెచ్చి
 దివ్యలోధముఁ బ్రసా పించినావు
 కూర్మిగుఱచేలుని గుణసంపదకుమెచ్చి
 యాప్తితార్థంబుల నిచ్చినావు

తే॥గీ॥ మునిసరీ జనపూజలఁ దనిసినావు
 మించి సాజన్యవృత్తిఁ జా పించినావు
 స్వామి! నినుగొల్పువారల కేమిఁగొడువ
 వరద! పూనూకు.

23. సీ॥ దుష్టశీక్షణయును శిష్టరక్షణయును
 జేరికంకణములో శ్రీశనీకు
 ఆర్తపోషణయును నార్యలోషణయును
 బెట్టని సాములో విట్టనీకు

భక్తవాత్సల్యంబుఁ / బరమసౌలభ్యంబు
 సత్స్వభావంబులో / స్వామినీకు
 అవ్యాజకరుణయు / సభయవాసంబును
 దివ్యగుణంబులో / దేవనీకు

తే॥గీ॥ మూర్ధవంబొంటఁబుట్టిన / మచ్చనీకు
 సకలకల్యాణ గుణరత్న / సాగరుడవు
 గాన నినుజేరినాడనో / కమలనాథ!
 వరద! పూనూరు.

24. సీ॥ దుక్కిణీరమణీసు / దుచిరలతావేష్టి
 తము సుమనస్సేవి / తము నిరతము
 వేదశాఖాప్రశో / భితము కళాపత్ర
 రాజమానము కవి / రాట్పరణము
 పురుషార్థఫలవిభా / సురము నిర్మలశమ
 చ్ఛాయావిశేషసౌ / ఖ్యాతతనము
 శుకవాగవ్యతిరుగురీ / శుభ్రకంకణపాషి
 తము సర్వభూతహి / త విలసితము

తే॥గీ॥ అయిన శ్రీకృష్ణమందార / మాశ్రయించు
 సూరివర్యుల కిహవర / సుఖములెల్లఁ
 గరతలామలకంబులు / గావెతండి!
 వరద! పూనూరు.

25. సీ॥ ఘనపాపములఁ బాపు / కొనుటకై మితిలేని

దానంబులను జేయఁ / బూనుటయును
అనఁమానములమాన్పు / కొనుటకై పలుమాటు
బుద్ధిమంతులఁజూడఁ / బోవుటయును
తనదోషములఁదోలు / కొనుటకై నిష్కతో
జపములు తపములు / సలుపుటయును
ఎనలేని కలుషంబు / లననీగి కొనుటకై
జన్మంబులెన్నియో / జఱపుటయును

తే॥గీ॥ కాలహరణంబునకు ముఖ్య / కారణములు
తావకాంఘ్రి నరోజచిం / తనము నకల
పాపహరమును మోక్షసా / ఫల్యకరము
వరద! పూనూరు.

26. సీ॥ దురితాటపులకు వి / స్ఫురదన్ని హోత్రంబు
ఆపదదుర్గలకు వ / జ్ఞాయుధంబు
వివిధమనోరోగ / చిసతంతుపాళికి
గంధబంధురమైత్ర / సింధురంబు
అజ్ఞానరూపగా / ధాంధకారమునకు
నురుప్రభాకరమండ / లోదయంబు
తీరని చారిద్ర్య / హరివాహములకు
భూరిజవోపేత / మారుతంబు

తే॥గీ॥ సకలపురుషార్థఫల జయ ! సాధనంబు
భవమహార్జవ తరణంబుఁ ! భావనంబు
సీమనామంబు సంశయ ! నిరసనంబు
వరద? పూనూరు.

27. సీ॥ శ్రీమంతమగు నీదు ! నామనీజంబును
నారదముని భువి ! నాటిరాదు
ధృవుఁడు నిశ్చలభక్తి ! తోఁ బామఁజేసెను
ప్రహ్లాదుఁ డుదకథా ! రలనుజల్చె
అరున్బుమీఱు రు ! కృంగదరాజున్
అంకురింపించె ని ! రంకుశముగ
చెలుపుగభీష్ముండు ! చిప్రలింపఁజేసెను
చౌవది పల్లాది ! బ్రహ్మలఁజేసె

తే॥గీ॥ విరుల నలరారఁజేసెను ! కరి; హకుండు
పశ్యఫలములఁ గాయించె ! భక్తివ్రీధి
లములఁగడుమెక్కి త్వత్పదా ! బ్రములఁగంఘ్ర
వరద! పూనూరు.

28. సీ॥ మాధవ గోవింద ! మధుసూదన ముకుంద
వసుదేవనందన ! నానిజాత్తు !
గోపికావల్లభ ! గోపరిపాలక
గోకులావాస శ్రీ ! గోపవేష !

వేణునాదవినోద! ! చాణూరమర్దన

శిఖపింఛభూషణ ! శిష్టపక్ష !

భవపాశలుంతన ! స్తవనీయచారిత్ర

హరి పరాత్పర దయా ! పర మూరహర

తే॥గీ॥ జగదధీశ పరంధామ ! సర్వశక్తి

యనుచు నీనామచింతన ! మనుజులమును

సలుపునటుఁజేయుమయ్య నా ! స్వాంతమందు

వరద! పూనూరు.

29. నీ॥ సతతంబు నీభక్త ! జనపాద సుస్పృశ్య

గలుగుట భవనంబు ! గలఫలంబు

అనిశంబు నీదాస్య ! మునుసల్పుబిడ్డలు

గలుగుటవంశంబు ! గలఫలంబు

నిత్యంబు నీనామ ! నిర్మలస్మరణంబు

గలుగుట జన్మంబు ! గలఫలంబు

భవి సదానినుగొల్పు ! పుణ్యులనర్చింప

గలుగుట నందద ! గలఫలంబు

తే॥గీ॥ అనవరతమును నీసత్క ! ధామ్యుతంబుఁ

గోలిముదమందు భక్తుల ! గూడియుండఁ

గలుగుటయె మిత్రబృందముఁ ! గలఫలంబు

వరద! పూనూరు.

30. సీ॥ ఆర్తానులాపంబు ల లాలకించెదవంచు

నినుఁ జేరినాఁడనో ల సీరబాకు !

భక్తులకప్తముల్ ల పారఁదోలెదవంచు

నిను గొల్చినాఁడనో ల నిర్మలాశ్మ !

సకలార్థసిద్ధుల ల సమకూర్చెదవటంచు

భావించినాఁడనో ల పరమపురుష !

దోసంబులన్నియుఁ ల దొలఁగఁదోరువటంచు

మొఱవెట్టినాఁడనో ల మురవిదాసి !

తే॥ సీ॥ భక్తరక్షణనీకు సు ల వ్రీతముగాన

భూరికృపతోడ భూరసం ల పారభయని

వారణముఁజేసి నన్నుగా ల పాపమయ్య !

వరద! పూనూరు.

31. సీ॥ కమలంబు కషలావృత ల గాంక్షించువిధమున

గుముదంబు చంద్రుని ల గోరుభాగి

ఇందించెరము మక ల రంధంబు పగిలిన

చాతకంబబ్బంబు ల చందమునను

కోకిలంబెలనూవి ల కొంజపురులమాడ్కి

ఘనలలి చకోరము చంద్రి ల కలనువోలె

రాయంచ గంగాత ల రంగంబుకై వడి

ప్రేజ సభర్మండగు ల రాజరీతి

తే॥గీ॥ జన్మబంధంబులను ద్రెంచి / శాశ్వతంపు
సౌఖ్యమొడగూర్చు నీపాద / సరసిజములఁ
జూడఁగోరెదనయ్య నా / చూడ్కులలర -
వరద! పూనూరు.

32. నీ॥ నీపాదములెగదా / నిర్మలగంగాభ
వానీనముద్భవ / స్థానికములు
నీయఁఘ్రిలేగదా / నిగమాంతపుష్పనం
చారపాతీగపు / మృగభయములు
నీపదంబులెగదా / నిత్యంబు పద్మా
యా విలాస ప్రియం / భావుకములు
నీయడుగులెగదా / నిర్వాణసాధాగి
నీమకలంకార / శీఘరములు

తే॥గీ॥ నీచరణశృంగములెగదా / నిరజాన
నాది సురసంచయమున క / వ్యాపసౌభ్య
సంపదలెల్ల సమకూర్చు / సాధనములు
వరద! పూనూరు.

33. నీ॥ బహుపాపములొనర్చి / భయపడువారికి
నీపదాబ్జంబులే / ప్రియతండ్రి !
స్వార్థరాహిత్యప / రార్థ తత్పరులకు
నీపదాబ్జంబులే / ప్రియతండ్రి !

దుస్తరసంసార ! దుంఖపీడితులకు

నీపదాబ్జంబులే ! పోవుతండ్రి !

పరమపదాపాస ! భాగ్యలాలసులకు

నీపదాబ్జంబులే ! పోవుతండ్రి !

తే.గీ॥ సకలచేతనులకునీచు ! చరణసేవ

ఆపదుద్ధారకము మహా ! రాక్షసాంతి

శరమునిష్క్రియసానంద ! కండమయ్య

వరద ! పూనూరు.

ప.4. సీ. కర్ణకుండలములు ! కామములుచెక్కుట

ద్విములకు నిర్ద్వంపుఁ ! దశకులీన

వాసుభాగావత ! వదనసింజమునకు

భూమిలాసమొకింత ! పాలుపుగొలువ

ఒకకాలువంగి వే ! ఊకకాలగ్రీలించు

హూయలునిల్చునకొక్క ! యొప్పులుక

అధరబొబ్బయ్యతు ! లంగులియకదుచుల్

పిరిగొనిమురళికె ! బెరుకులాస్త

తే.గీ॥ చారుమోహన గోపవే ! మంబుఁదాల్చి

బ్రహ్మగాంధర్వగీతంబుఁ ! బాడునీచు

రూపుఁగనులకు విందుగఁ ! నూపవయ్య !

వరద ! పూనూరు.

35. సీ. మాధరా! ఉద్భృత ! భూధరా! పింఛదా
 మాధరా! విష్టవ ! నాధ! రార!
 శ్రీకరా! పరమద ! యాకరా! సుగుణర
 త్నాకరా! వైభవా! స్తోక! రార!
 సుందరా! వైకుంఠ ! మందిరా! సత్కటా
 డేండిరా! సుతమాని ! బృంద! రార!
 మానరా! నినుగొల్పఁ ! బూసరా! ననుజ్రోవ
 పోనురా! నినివీడి ! నాన! రార!

తే॥గీ॥ వాఙ్మనస్సులకందని ! వాఙ్దరార!
 భావముననీదు చరణరా ! జీవయుగము
 శరణుజొచ్చితిఁగావరా ! పరమపురుష!
 వరద! పునూరు.

36. సీ. నీచూపు! శాశ్వత ! నిశ్చేయసానంద
 ఫలనందార్థిక ! లృఘ్రిమంబు
 నీచూపు! సద్భక్త ! నికరమానససార
 సాకరంబునకుఁ బ్రీ ! భాకరంబు
 నీపాపు! చేతనా ! నీకదు స్తరమఃఖ
 పటలంబునకు వజ్ర ! పంజరంబు
 నీకాపు! సతతంబు ! నిఖలచరాచర
 భూతంబులకు దేహ ! పోషణంబు

తే॥గీ॥ తాపహరణంబు సేవ్యంబు | నీవదంబు
విర్భయకరంబు సుఖనంబు | నీకరంబు
చిత్తమలహరణంబు నీ | చిత్రనంబు
వగడ! పూనూరు.

37. సీ. పృథివీలాపేక్షర | హితముగఘట్ట జ
లంబులవర్షించు | సంబుదంబు
మాతృజ్ఞుఁగోరక | మంచితీయ్యనిపండ్లఁ
జల్లినీడ వృ | త్తములొసంగుఁ
బృథ్వీపకార రా | హిత్యముగానుధా
కరుఁడుకైరవములఁ | గ్రాలఁజేయుఁ
దానయాచితముగఁ | దాహరసాప్తుండు
జలయహాకరముల | నలరఁజేయు

తే॥గీ॥ జగదవనమల్లెనీకును ! సహజగుణము
శ్రితజవాళికి నకలవాం | ఛితములిచ్చు
దేవుఁడవుగానఁ గోర్కెలు | లేవునీకు
వరద! పూనూరు.

38. సీ. సర్వభూతములందు | సమమైననిర్వృత్తు
క ప్రేమఁగలమహా | ఘనఁడవీవు
కర్మాచగూఢ్యంబుఁ | గా జీవకోటికి
ఫలములొసంగు నే | ర్పరివిసీవు

శ్రీమత్పూనూరు వేణుగోపాల కృష్ణశతకము.

కాలానుసారంబుఁ / గాఁ గష్టసుఖములఁ

బ్రాణులకిచ్చెడు / పృథుఁడవీవు

అభలజంతువులకు / హయిగానాహార

మొడగూర్చెడు దయామ / యుడవునీవు

తే॥గీ॥ జీవులకు మంచిచెడుగులఁ / జిత్రీముగను

బంచెట్టెడునివ్వు / పాణివీవు

ఎఱుంగకక్యంబె? నీచిత్త / వృత్తిఁదంబి!

వరద! పూనూరు.

కి॥ నీ. ఒక్కకాలమునందుఁ / బెక్కునివాఁడు

లుద్భవించుటకు వీ / లుండునేని

బొంతుగా నొండఁగో / చందురులొకపరిఁ

గోచరింపఁగఁనను / కూడునేని

విద్యుల్లసలువేన / వేలొక్కపర్యాను

మెట్టలైననబొడ / కట్టినేని

రిక్కలపోవులు / పెక్కు లొక్కటిఁగఁగఁ

జేర్చుసాధనతట / స్థించెనేని

తే॥గీ॥ నిరుపమజ్యోతిపుంజమై / వలలునీడు

సత్కళాంశములకువాని / సాటిసేయ

వచ్చునని మదిఁదలఁతునో / స్వచ్ఛగుహ!

వరద! పూనూరు.

40. నీ. పరుగిడు సేతన ! పనియనుకొనుగాని

భానుండునీకు మా ! బ్బులుకడెప్పుడు
వీచుటయేతన ! విధియనుకొనుగాని

ప్రేరినీకుఁజెప్పడు ! పపరుడెప్పుడు
తఱిగనికురియుట ! తనకృత్యమనుకొనుగాని
మేఘుడునోరు ! గదలనీడు
భారంబుమోయు ! బాగనుకొనుగాని

తానెరురాడడు ! ధరణినికు

ప్రే॥గీ॥ దేవజేవేవ్యరుడవగు ! నీపుత్రువు
సర్వతంత్రస్వతంత్రుడై ! జగముల్బిల్చి
నే నిరంకుశశాసకుం ! జేతఁజెప్పును!
వరద! పూనూరు.

41. నీ. పగఁబూనిపలునూలు ! పోగిహింసయొనర్చు

పాపాత్ములనురూపు ! మాపుదీపు
సదయులైసామాన్య ! జంతుహితముఁజేయు
పుణ్యాత్ములనుబ్రీలి ! బోగినువీవు
భూతములఁచెలరేగి ! పోరాడువేళల

ప్రేమానుబంధంబు ! బెంతువీవు
విషమసితులునంభ ! వింతువేళలధర్మ
పక్షంబునకుఁదోడు ! పడుదువీవు

తే॥గీ॥ ఎచటనుందువో? రూపమే ! య్యెదియో? నీకుఁ
దోలుఁగన్నులువినుజూడఁ ! జాలవయ్య !
దినమురవినీదు చండశా ! సనముఁజాలు
వరద! పూనూరు.

42. సీ. స్థావరజంగమా ! త్వక మహాబ్రహ్మాండ
కోలులెన్నియొనీదు ! కక్షానిమును
సచరాచరములగు ! సకలభూతములందు
నీకళాంశాంశమే ! నిండియుండు
కేళీవిలాసంబు ! గా లోకముల నెల్ల
వెలిఁదార్చినీలోన ! వేషనడఁపు
ప్రకృతినిగుణవికా ! రములఁబొందుగఁగూర్చి
భువనముల్ నిర్మించి ! ప్రోచిత్రుండు

తే॥గీ॥ గానసృష్టిస్థితివినాశ ! కారణఁడవు
బొమ్మలాటలునీకీజ ! గమ్మలెల్లఁ
బుట్టఁజేసి భరించిమా ! పుటలురెండి
వరద! పూనూరు.

43. సీ. నీపరిభావములను ! నీస్వభావములను
నీపరిత్రములను ! నీగుణముల
నీప్రతిభావములను ! నీవినోదములగు
సృష్టిస్థితిలయాది ! చిత్రములను

అతిరహస్యములగు / హృతిశిరస్సీమలఁ
బ్రకటించితివినుహ / ప్రాథమిక
తత్వజ్ఞాతా / తజ్ఞులుచానిని
శ్రీధాగరిష్ఠులై / చదివించివి

తే॥గీ॥ సందియములన్నియునుబాసి / సకలయోగి
పూజ్యమైవట్టి మోక్షనా / మ్రూజ్యపడవిఁ
జెంది ముదమంది నిశాగూడి / యుండురయ్య
వరద! పూనూరు.

44. సీ, తల్లిదండ్రులమాస్కి / డయతోడనపరాధ
శతములసహియించి / సాక్షుడీవు
చాగిణమితునిరీతిఁ / బరివరివిధముల
క్షేమవిచారణఁ / నేయుడీవు
కరుణామయుండగు / సరపతికైవడిఁ
గీడులన్నియుఁదొలఁ / గింతువీవు
అస్తబంధునివోలె / సధికాదరంబునఁ
గవ్వంబులనుదీర్చి / కాతువీవు

తే॥గీ॥ దిక్కునీవేయటంచు చిం / తించువ్రజల
నంతదురదృష్టాదనా? / నిన్నుజింతిసేయ
బుద్ధివుట్టదు! నన్నెట్లు / బోతువాళ్ళా!
వరద! పూనూరు.

45. సీ. కామరాగద్వేష / కల్మషగంభీర
 వాఙ్మోహరచయ / పూరితంబు
 కామవాతోద్ధూత / ఘనమోహవీచికా
 మాలికాభీల సల / కీలితంబు
 పుత్రపౌత్రకళర / భూరినక్రగ్రాహ
 సముదాయసంరావ / సంకులంబు
 ద్వంద్వోత్కరావర్త / భయదంబుఁదాపత్ర
 యాద్రీసంఘమహాభ / యంకరంబు

తే.గీ॥ నై నపంసారసాగర / మందుమునిగి
 తీరమెటుఁగకయున్నాడ / దేవసీదు
 శ్రీచరణసావచేదరి / జేర్పవయ్య
 వరద! పూనూరు.

46. సీ. కమభయంకమలగు / కాలకింకరమూక
 బురితాశ్లఁబాగంబు / లూడఁబెట్టుక
 ఆలవిడ్డలును జ / ప్తాబుఁజట్టునుజేరి
 గీ,గా, యటంచు శో / కించుమంథ
 ఆనుఁడుపనికెరా / దీనుండుఁబోయద
 మంచు వెజ్జలు తొంద / రించుచుంథ
 శంఖవాతపిత్తముల్ / గ్రమ్మికుత్తుకపీకె

తే॥గీ॥ మదినినుదలంతున నెడి న ! మృకములేదు
కాన, నిప్పుడెనిన్ను నా ! మానసాబ్జ
మందునెలకొల్పి ధ్యానమి ! పొందఁజేతు
వరద ! పూనూరు.

47. సీ॥ సత్పురుషులతోడ ! సాంగత్య మొనరించి
మంచివాడుక లభ్య ! సింహ లేమ
గురువులకడఁజేరి పరిచర్యలనుజేసి
సత్ప్రబంధంబులఁ ! జమవలేదు
ధరణిఁదేవతలగు ! తల్లికండ్రిలకువ
చార ధర్మములను ! సలువలేదు
వర్ణాశ్రమాచార ! నిర్ణీతవిధులను
నేర్పమీఱఁగ నెర ! వేర్పలేదు

తే॥గీ॥ మంచియన మాట సున్నఁగా ! నెంచవలెను
చెడుగుపనులన్ని వరుసఁగాఁ ! జేసివాను
శిక్షయో! రక్షయో నీదు ! చిత్తమయ్య !
వరద ! పూనూరు.

48. సీ॥ బాలకీడలఁగొంత ! కాలమాయువునందుఁ
గడునిరర్థకముగఁ ! గడచిపోయె
ఆయువులోసగ ! మఱిగెనిదురయందుఁ
గామాంధమునగొంత ! గతముఁజెంచె

తాకికవ్యవహార / లక్షణంబులఁగొంత

కాలంబు వ్యర్థమై / తూలిపోయె

నీరసంబైన నం / సార తాపత్రయ

బాధలచేఁగొంత / భగ్గుమయ్యె

తే॥గీ॥ జీవితంబిట్లు వ్యర్థంబుఁ / తేసియిపుడు

నీరదంబులె దిక్కని / నిక్కవముగ

సమ్మిలినిగావుమయ్య / యనాధనాధ !

వరద! పూనూరు.

49. సీ॥ ధీచమత్కృతిఁజూపి / నీచరిత్రములను

సాంపుగావ్రాయ వ్యా / సుఁడనగాను

'కృష్ణా'యటంచునీ / గీతంబులేపొద్దు

రహిమిఱుఁ బాడ నా / రకుఁడఁగాను

భక్తిరసంబుబ్బి / ప్రవహించునట్లునీ

సుచరిత్రములఁజెప్ప / శుకుఁడఁగాను

నీకథామృతమును / నిరతంబుఁడృప్తిగాఁ

గోలినుళంప భ / క్తుఁడనుగాను

తే॥గీ॥ పరమనీచుండ నత్యంత / పాతకుఁడను

శరణుజొచ్చినయ్య నీ / చరణయుగము

శిక్షనొనరిచి నన్నర / క్షింపుమయ్య !

వరద! పూనూరు.

50. సీ॥ చేదోయిఁజోపించి / శిరమునఁగీలించి

చిత్తమిట్టట్టులఁ / జెరనీక.

ప్రశ్యాంగమానంద / పరవశత్వముఁజెంది

పుకలుమేనల్ల / మొలకరెత్త

నయనయుగ్మముననా / సందాశ్రువురాలఁ

గద్గదస్వరమున / గళమువడఁక

భవదీయకోమల / పాదాంబుజద్వయ

ధ్యానసుధావస / పానులగుచు

తే॥ సీ॥ సీ॥ సీ॥ సీ॥ సీ॥ సీ॥ సీ॥ సీ॥ సీ॥ సీ॥

సంధరాకారమునుగాంచి / చొక్కుయోగి

జననశ్రేయల జన్మమే / జన్మమయ్య !

వరద! పూనూరు.

51. సీ॥ దంతయాకమును బూ / దండఁగాధరియించు

విషమమృతంబుఁగా / వేడ్కఁగోలు

జలములఁ బెనుగండ / శిలలను జేలించు

జ్వలదనలము కర / ములనుదాల్చు

అర్థవంబరచేత / నాపాశనముఁజేయు

సోమసూర్యుల నొక్క / చోటఁబెట్టు

నర్వనర్వనహా / చక్రంబుఁబాపఁగా

జాట్టఁజాట్టి బుజానఁ / బెట్టుకొనును

తే॥గీ॥ నిన్నుగాల్చెడు భక్తుఁడో / నిర్వికార
 నిన్నుఁగనులార నేవించు / నిర్మలులకుఁ
 గట్టతరకార్యములు కొన్ని / గలవెతండి
 వరద! పూనూరు.

52. సీ॥ దురభిమానంబును / దుష్టసాంగత్యంబు
 సతిశయమగు దుర / హంకృతియును
 సతతంబు సంసార / సౌఖ్యాభిరతియును
 మదివివేకంమన్య / మాసతయును
 దుర్మార్గవృత్తియు / దుర్వ్యసంబును
 నానయలోభంబు / నీసురోసుఁ
 బ్రామాఖ్యగుణములై / బాధించుటంజేసి
 నీపదస్మరణంబు / నీదుసేవ

తే॥గీ॥ నల్పు నామకసాప్పదో / జగదధీశ
 ఈచెడుగుణంబులన దొల్ల / దోచియుమ్మ
 దంఢి పరిచర్యఁజేయుభా / గ్యంబునిమ్మ
 వరద! పూనూరు.

53. సీ॥ వేదవేదాంతార్థ / విహితబోధాసక్తి
 ఆచార్యచరణ నే / హనురక్తి
 నిత్యంబు సాధుసాం / గత్యప్రవృత్తియు
 శాస్త్రనిషిద్ధ హిం / సానివృత్తి

క్రమత్పూనుడు వేణుగోపాల కృష్ణశతకము,

౩౩

సత్కార్యకలనావ్రీ ! సక్తియు యాదృచ్ఛి
శార్థసంతృప్తియు ! నార్జవంబు
శాంతియుదాంతియు ! సత్యసంశుద్ధియు
క్షమయును ధృతియును ! సత్యనిరతి

తే॥గీ॥ మొదలుగాగల సద్గుణంబులు మహాత్మా !
నిన్నెఱుంగఁజాలకున్న నా ! కెన్నిజన్మ
శతములకునైన లభియింప ! శత్రుమయ్య !
వరద ! పూనూను.

౫౬. సీ॥ వీరుమామిత్రులు ! వీరుమాశత్రువు
లంచుజనులకల ! హించుచుండ్రు
జనుసమూహ హృదయ ! త్వరనీరుహంబుల
నీస్వరూపమెగదా ! నిండియుండు
అట్టిచో సర్వాత్మా ! యెట్టిలీమిత్రత్వ
శత్రుత్వభేదముల ! సంభవించె ?
నీమాయటందువా ? ! యేమిలాభమునీకు ?

యిట్లునుమ్మల భ్రమి ! యింపఁజేయ

తే॥గీ॥ మాదుకర్మబంధువా ? ! నీదుభక్త
వత్సలత్వ ప్రియక్తికి భంగమయ్య !
కనుకననుదెల్పి నినుఁజూపి ! మరుపవయ్య !
వరద ! పూనూను.

55. సీ॥ పారంబులేని సం / సారాభినున్నులై
 జీవయాత్రనుజేయు / చేతనులకుఁ
 బ్రాగ్భక్తర్థాను / బంధమైనిరతంబు
 దుఃఖించె చొకఁగా / మోరకుమందు
 జగదీశ జనులకుఁ / నొకవస్తువునందుఁ
 గోల్కెగావున దాని / గూర్చినావు
 శాశ్వతానందాభ్యు / సంపద నీవద
 నేవకులకు నిర్వృ / తేసివావు

తే॥ గీ॥ గాననీపరిచర్యను / మానకపుడుఁ
 జేయువిధమును జూపినా / చిక్కులన్ని
 దీర్చి నీనేనకులలోనఁ / జేర్చుకొనుము
 వరద! పూనూరు.

56. సీ॥ నీయాజ్ఞయనియును / నీకుమఘోల్లస
 కరమనియును గని / కరమకరమా
 నీకుఁగల్గునటంచు / నియమితచిత్తేంద్రి
 యుండనై నీవాద / యుగ్మమెపుడు
 మామకహృత్పద్మ / మందిరంబుననూంచి
 చీంతఁజేసితినేని / గొంతయైన
 దయపుట్టకుండునే / తుండీ నానైనీకు
 నీవకారణకృపా / నిధివిగావె !

తే.గీ॥ నీకన్నగ్రహముడయించె / నేనినాడు
తప్పలన్నియు మన్నించి / తక్షణంబె
నామనోరథమీదేర్ప / వే మహాశ్మ!!
వరద! పూనూరు.

56. సీ॥ నర్వంబునకునీవె / సంరక్షకుడవంచు
నెమ్మది దృఢముగా / నమ్మినాడ
నిశ్చలభక్తితో / నీవాడబలరుహ
మాలె సేవ్యములటంచు / గొలుచువాడ
ఫలమొసంగినవే / తొలంగదొచ్చినవే
నిందాస్తుతులజేసి / నిన్నువీడ
మూర్ఖుడనినన్ను / మోహవారాళిలో
ముంచవద్దని నీకు / మొక్కిక్కువాడ

తే.గీ॥ నిన్నుదొంగరిజెట్టచు / నీకేకరుణ
యెప్పుడుకలుగునో! యందాక / యెదురుజూచు
చుందు నామది సంశ్యుతి / జెందితలడిగి
వరద! పూనూరు.

58. సీ॥ వేగవల్లెగాదిది / కేవుమాఘలునీకు
యమునాజలాభిషే / కములొసర్ప
బృందావనముగాదు / మందారతరువున్న
ఫలవల్లియుల నమ / ర్పణమునాయ

క్రిమకూనూరు జేనుగోపాల కృష్ణకవి.

మధురాపురముగాదు / మాన్యతరాహర
 నామగ్నిదుప్తిగా / సంతరివ
 ద్వారకాపురిగాదు / భారతరైశ్వర్య
 వస్తుహానవైభ / వములగూర్ప

తే॥గీ॥ భక్తవత్సల! పూనూరు / వల్లెటూరు
 గొప్పవస్తువులిట సమ / కూర్పజాల
 బ్రీతిమన్నానసాబ్జ మ / ర్పింతుఁ దండి
 వరద! పూనూరు.

59. సీ॥ కుగ్రామవాసివై / కూడుగుళ్లుగోరి
 వరదాన్యపృత్తికే / బాలుమాలి
 నీగొప్పదనమును / నీశారవంబులు
 నిట్టిట్టిదనిమది / వెలుంగలేక
 కడఁకఁబెక్కితుమలఁ / గుడుచుచు సుఖమబ్బు
 టెట్లొకోయని తపి / యించుచుండ
 నిరుపేద యొక్కఁడు పె / న్నిధిగన్నవిధమున
 నేడునాగురుకృప / నిన్నెఱిగి

తే॥గీ॥ ఆయ్యయో! కాలమంతయు / వ్యర్థమయ్యె
 నంచు గంతాపమునుజెంది / యార్తితోడ
 నిన్ను జేరితి శరణని / కన్నతండి
 వరద! పూనూరు;

60. సీ॥ నీవపూర్వములగు ॥ నిర్దుష్టవస్తువు

తెన్నియో నామంచి ॥ పెంచియిచ్చి
వానిసద్వినియోగ ॥ వైభవమంతయు

విధినిషేధములతో ॥ విశదపఱచి
కడతేరు మార్గములు ॥ గల్పింప, కుమరినై

నీసుబోధములను ॥ నీటగల్పి
పొగరెక్కి నీచంపుఁ ॥ బొంతలన్నియుఁ ద్రొక్కి
చేటొంది కటకటా! ॥ చెడితివనుచు

తే॥ సీ॥ పరితపించుచు నీపాద ॥ పంకజములె

గతియనుచు వచ్చితిని తండ్రి ॥ కఠినశిక్షఁ
జేసి, పుత్రునివలెఁ జేరఁ ॥ దీసికొనుము
వరద! పూనూరు.

61. సీ॥ పాపవైశ్యోద్యేక ॥ వ్యాకులీకృతమనః

ప్రాణేంద్రియుండనై ॥ పరమపురుష
అక్కటా! ఎన్నిను ॥ హావరాధములను

జేసియుందునో విప్పి ॥ చెప్పఁజాల
ఈభ్రమరోగము ॥ యితరౌషధములచే

బాయదు శృంగర ॥ సాయనంబె
దీనికిఁ బ్రాముఖ్య ॥ మైత్రమందని బెద్ద
లందఱువదియించి ॥ రయ్యనాకు

తే॥గీ॥ దీనిరక్షక! కృపతోడ / దానిగోర్చి
మామకీనాంగశముల ని / రామయముగఁ
జేసి, ననుజేర్చికొనుమునీ / నేవకునిగ
వరద! పూనూరు.

62. సీ॥ పాపంపులొంపిలోఁ / బడిపంకురనుజూడ
వేమకానీకు ఓ / విశ్వరూప
ఆపదంబుధిఁగూలి / అల్లమనాగోమ
చెల్లాలమానీకు / శ్రీనివాస
రావత్రయములనే / కల్లశ్శిల్లుచునుండ
లీలటయ్యానీకు / బాలకృష్ణ
రక్షింపఁజాలియు / జేషింఁచియుండుట
యెగఁజాలియానీకు / జగదధీశ

తే॥గీ॥ నాకుఁబ్రాణాంతకము, నీకు / నవ్వులాలట
చాలుఁజాలిఁ నీరమా / హాలు తండ్రి
వేగననుజరి రక్షింప / వేమచాగ్గు !
వరద! పూనూరు.

63. సీ॥ చేతులెల్లప్పుడుఁ / జేమకార్యములకేప్పు
చెడుచోట్లకే కాళ్లు / సిద్ధపదును
పండుబూతులకే / పాల్పడుచుండునాలుక
వీనులువిసరాని / వానికేప్పు

చూడరానివె నిక్కి ! చూడఁగోరునుకండ్లు
ముక్కుపొక్కుర గంధ ! ములకుఁదివురు
చిత్తంబు చంచలా ! యత్తమై విషయవా
సవలయంబెప్పుడు ! మునిగి నేలు

తే॥గీ॥ ఇంద్రియముల్లిట్లు దుర్నయ ! వృత్తిమఱిగి
కల్మషములయ్యె వానిని ! మృగ్యమముగఁ
జేసి నీవాసురిగ నన్ను ! జేసికొనుము
వరద ! పూనూరు.

64. సీ॥ దుర్విషయోద్రియ ! తురంగముల్ చెలఁచేగి
బలిమినామనసును ! బట్టియాడ్చి
పేరాసలను నట్టి ! ననుముండకంబలఁ
బెట్టి ౨౯ గననీక ! నట్టికొట్టు
లకట ! యాచెఱంగులు ! యనుచెఱయేకొఁరి
మేలనియెఁతునో ! బాలకృష్ణ
గట్టిపట్టునుబట్టి ! నుట్టిబాధలఁబెట్టి
దట్టివేమనూట ! గట్టికొందు

తే॥గీ॥ అబ్బనామనసీముష్ణ ! దెబ్బచేర
నొచ్చినది రావే ! కావవే ! సచ్చరిత్ర
ఆర్తరక్షుండవనుర్తి ! నామ్రకొనవే
వరద ! పూనూరు.

65. సీ. ఉరిత్రాల్లలోఁజిక్కి / యూపిరాడకతన్ను
 కొనుచుండు పక్షిలా / గున సతంబుఁ
 దతమోహవల్లీ వి / తానవేష్టిత భవ
 కూపంబువంగూలి / కుందికుంది
 దరిఁజేరుకొనుచారి / దొరకక నాచిత్త
 మురియాడుచున్నదో / గురసికాక్ష
 పరదాధలనుదీర్చు / గురుకృపానిధులగు
 తమబొంట్లకీజగు / తగునతండ్రి

తే॥గీ॥ దురితమోహలతాలవి / తుగ్గిడవుగావ !
 ఘోరసంసార దుఃఖని / వారకుడవు
 గావ! అపరాధిచగుననుఁ / బోవలేవ !
 వరద! పూనూరు.

66. సీ॥ అంటినే శతకోటి / యపరాధములఁజేసి
 యారితేటిన యధి / కారివనుచు
 వింటినీవాక్కండ / వేతవ్వలన్నియు
 క్షమియించు నర్వాధి / కారివనుచు
 కంటిఁ బ్రత్యక్షంబు / గాఁ దండ్రివలెవిన్ను
 గరము జగద్ధిత / కారివనుచు
 కొంటినీనామంబు / వెంటవెంట స్మరించు
 వారికి బహుసౌఖ్య / కారియనుచు

తే॥గీ॥ ఆత్మరక్షాధికార ! మో ! త్వాధికార !
 నర్వభువనాధికార ఓ ! నిర్వికార !
 శ్రీలజ్జనాథాక నన్నుర ! క్షీంపరార !
 వరద ! పూనూరు.

67. సీ. చాటింతు బాణాబి ! జాయించినీకంబు
 రక్షకుల లేరని ! ప్రజలకెల్ల
 వ్రీకటింతుభవదీయ ! పాదద్వయాను సు
 ధానమే సుగతి కా ! ధారమనుచు
 ధరియింతుకౌదల ! తావకానుల్లంఘ
 నీయశాసనముల ! నిందుభక్తి
 వచియింతునీదు పా ! వనచరిత్రంబులే
 పతనీయములటంచు ! పాతకులకు

తే॥గీ॥ సంతసించునుప్రణతింతు ! సంస్తుతించు
 మంతసంబుననిన్నుఁ జం ! తింతు శంతో
 అన్నిఁటికినీ నెదిక్కని ! యాశ్రయింతు
 వరద ! పూనూరు.

68. సీ. నీచుండ దుష్టుండ ! నిర్భాగ్యదామోద
 రుండ మహాపరా ! ధుండశమండ
 మందుండ నధికదు ! రానుండ భవపాశ
 బద్ధుండ పాపాల ! శైరవుండ

విషయలోలుండను ! విగతపుష్పాండను

కపటవర్తనుడను ! చపలమతిని

దుర్బలుడనుడైన్య ! దుఃఖపీడితుడను

సానుకాపార్థిత ! స్వాంతయుతుడ

తే॥గీ॥ నేమనర్వాపరాధినో ! నిర్మలాత్మ

దీవజవరక్షకా! నాకు ! 'దిక్కులేక

సాహిసాహాయటంచునీ ! పాలబడితి

వరద! పూనుడు.

69. సీ. రాలునా! నీనోటి ! రత్నముల్ జలజల

జిలుపునోయని ! పలికినంత

మునుగునా! నీపుట్టి ! కనులెత్తిననుజూది

తఘకుజూపులగొన్ని ! జలికినంత

తరుగునా! నీసొమ్ము ! దయతోడనామొత్తా

లించియాయగచాట్ల ! మాంచిసంత

కందునా! నీచెయ్యి ! కరుణారసముగొంత

సల్పినామొగముపై ! రాల్చినంత

తే॥గీ॥ వినియువినవట్లుగనియును ! గననియట్లు

యుందువేలాకా! అదియొక ! యందమొక్క

యేలయ్యాబెట్టు ననుజూడ ! వేలతండ్రి

వరద! పూనుడు.

70. సీ. ఎఱుగకకొన్నియు / నెఱిగియింకొకకొన్ని
 యెఱిగియెఱుంగ / కన్నెన్నొగొప్ప
 లోపముల జేసి సం / తాపతప్తుండనై
 కావుమటంచునీ / కార్ణబడితి
 శరణాగతత్కాగ / బిరుదునిల్వదునుమా
 నేడునీమోడివి / ఏడవేని
 తప్పఁజేసిరటంచు / తండులుబిడ్డలఁ
 విడుతురేతామెల / వెఱ్ఱులెస

తే॥గీ॥ లోపముననాదులోపముల / సైపవేని
 ఈశ! నాకంటెనయనీయుఁ / జెవదునీకు
 పాపులనుగాతువనెడు నీ / వ్రతముబొంక
 వరద! పూనూరు.

71. సీ. గతజన్మములను పొ / స్తుతజన్మమందును
 వరుసనానల్పిన / పాపములను
 బట్టినిశిక్షకు / పాతుండననుటకు
 సందియమేలేదు / స్వామినాకు
 మాం శరణంప్రజ / మాశుచ మోక్షయి
 ప్పామిపాపేభ్యోయ / టంచునీపు
 చల్కవేటివల్కు / బద్ధమా నిజమేని
 ననుబ్రోచుటయెనీకు / న్యాయమయ్య

తే॥గీ॥ నన్ను గాచుటనీవిధి / నిన్ను సమ్మి
కొల్పుటంతయునావిధి / కొత్తిగాదు
పూర్వసంబంధమిది / వీడిపోదుమనకు
వరద! పూనూరు.

72. నీ. పాపపరీక్షలో / జ్ఞానభద్రుండనై
వేదకాస్త్రార్థకో / విదులనెల్ల
విదిలించిజయభేరి / వేసినిన్నిప్పుడో
డించనాదండు సా / గించినాడ
మనపోరుగనయూరి / జనులందఱునువారి
పనులన్నియునుదీరి / వచ్చిరయ్య
రచ్చమాననునేను / రాజీకడునుగాదు

ధర్మయుద్ధమునేయ / దలచినాడ
తే॥గీ॥ నీకుమయు నీదుకృపయును / నీపదాబ్జ
సేవయును నావశంపడ / జేసినన్ను
బోచిననుగాని, నినువీడి / పోనతండ్రి
వరద! పూనూరు.

73. నీ. జంఝూనిలోద్ధూత / జలధిభంగమ్మలఁ
బడికొట్టుకొనుచుండు / పడవభంగి
భవసాగరమునందు / బడిజన్మమరణదు
నరదుఃఖధాటికి / దాళలేక

75. సీ. జన్మలన్నిటమర్త్య ! జన్మమేమోక్షసా
 ధనయోగ్యమనిజను ! లనువదింతు
 రట్టిసర్వోత్కృష్ట ! మైత్రయానరచన్మ
 మబ్బఁజేసితివిమా ! యబ్బవాకు
 శ్మణాథంగురంబిది ! చచ్చుటవిక్లంబు
 పురుషార్థయత్న వి ! స్ఫూర్తిలేదు
 కరుణాకరుండవు ! గాన, యాజేహంబు
 తరియించుటకుమంచి ! దారిఁజూపి

తే॥గీ॥ పరమపురుషార్థలాభంబుఁ ! బడియఁజేసి
 నినుఁదలఁచినప్పుడెల్లనా ! కనులయెదుట
 నిర్చింక్షించుభారంబు ! నీదితండి
 వరద ! పూనూరు.

76. సీ. తిండికూలేగును ! యెండకురొప్పును
 నీడకుఁగోజాదుఁ ! బాసికుబ్బు
 జంకునువాసకుఁ ! గొంకునుశీతుకు
 దప్పికినుండ్రెనఁ ! దాళలేదు
 వేసాలువేయును ! మీసాలుదుప్పును
 గాసికోపదునుమా ! వీసమేని
 పోతినిమేవంబునుఁ ! బరిణామదశలొందు
 వీధికిలోఁబడిచచ్చు ! వెతలఁగూర్చు

తే॥గీ॥ నీతనువుదీనిచే సౌఖ్య / మే మొయబ్బు
ననుచుభ్రమియించుచుదురు / జనులంత్రుడి
కడువించిత్రము సీమాయ / నుదువందరమె
వరద! పూనూరు.

77. నీ. చాడీలఁజెప్పి హిం / సలఁజేయఁబూనుట
భ్యాతిలాభంబుల / కాశపడుట
బూటకంబులనాడి / మోసముల్ సేయుట
పాదుచేఁతలక్కల / బాలుపడుట
పంశంబుజాతీయుఁ / బాండితీగరిమయు
నున్నతోద్యోగంబు / నెన్నుకొనుట
కలిహముల్ పొచుట / కౌర్యంబుఁబాపుట
కడగండ్లుబడుటయు / గరమండగుట

తే॥గీ॥ మతియునేమే మొసేయుట / పరిధనముల
కాశపడియేకదా ఛీ! ధ / నాశనరుని
చావుఁదప్పించినునచునే / శాశ్వతముగ
వరద! పూనూరు.

78. నీ. గాఢనివిగబట్టి / కట్టవచ్చునుగాని
అతిచంచలంబగు / మతినిలాగి
బంధించిసంస్కార / పఱచుటకడుమన
రంబుఁగానున్నదో / యంబుజాక్ష

క్రిమర్పూనూరు వేణుగోపాల్ కృష్ణశతకము

ఆశాపితంబఁగూడి / యాటలాడుటకును
పరదారధనవస్తు / హరణమునకుఁ
బాలుమాలికలేక / పరువులెత్తుచుగాని
వైగాగ్యమనుమాట / పనికిరాదు

తే॥గీ॥ పరువుచుర్యాదలెటుఁగదీ / పాడుమనను
దీనిసఁచరణానుసం / ధానమనడి
మేకునకుఁగట్టి మేకగూర్చ / నేకృపాభి
వరద! పూనూరు.

79. సీ. అస్థిరంబీమేను / ఆలుబిడ్డలునుఁజ
ట్టాలువీడుదురుప్రా / గాంతమందు
వీరుపాధికులు సం / సారకారకులునీ
వునిరుపాధికబంధు / వుడవుతండ్రి
విడువకెల్లవును / యెడఁదనుందువునీవు
అజ్ఞఁడఁగానని / న్నరయలేక
యెందెందోవెలకుచు / గందరగోళముఁ
జెందుచుందునుగుడ్డి / చందమేను

తే॥గీ॥ నిన్నుఁగనుఁగొన విజ్ఞాన / నేత్రముసఁగి
అర్తరక్షకప్రాణ ప్రి / యాణవేళ
నీపదధ్యానమేమది / నిల్పుమయ్య
వరద! పూనూరు.

80. సీ॥ తంమెవ్వరికి నీడు ! పరమోపకారకృ
 త్యములఁ బేర్కొనఁ దిల్లో ! కములయందు
 నప్రయత్నముగ మాఁయగ చాట్లఁబలుమాటు
 తప్పించికాతువో ! తండ్రినీవు
 నీసహాయములేక ! నిముసమాత్రంబేని
 బ్రతుకఁజాలు నెయెట్టి ! ప్రిణయైఁ
 బ్రబలతాపప్రియ ! భయవీడితులకునీ
 యభయహస్తమె గొప్ప ! యండతండ్రి
 తే॥గీ॥ దీనజనబాంధవా కృపా ! భీషరేణి !
 నీవెత్లవిదండ్రీవి ! నీవెగురుఁడ
 నీవెదైవంబు, సర్వంబు ! నీనెమాకు
 వరఁడ ! పూనూరు.
81. సీ॥ శానీరబాధోప ! శమనంబుఁజేసిడి
 వారిపట్లను వస్తు ! వాహనాది
 పరికరములఁగూర్చు ! వారిపట్లను జనుల్
 తమకృతజ్ఞతఁజూపఁ ! దలఁతుగొని
 స్వీర్ణేతుకప్రేమ ! నిఖిలజంతువులకు
 నకలసౌఖ్యములను ! నకలవస్తు
 సంపదల్ గూర్చు ని ! నర్లసుహృదివగు
 నీమేలుఁదలఁవరో ! స్వామి! ప్రజలు

తే॥గీ॥ ఇంతకంటె కృతఘ్నత ! యేదిగలదు
 దీనిఁ దెగటార్చి నీమేలు ! చినదిపంబుఁ
 దలంచు జ్ఞానోదయముమాకుఁ ! గలుఁగనిమ్ము
 వరద! పూనూరు.

82. సీ॥ "నారుఁబోసినవాడె ! నీరుఁబోయు"వటంచు
 జనులొడుచుడికడు ! సత్యమయ్య
 యీనారుఁబోయుట ! కీనీరుఁబోయుట
 కేదిసేతువా యెవ్వఁ ! డెఱుఁగుదీని
 నీయిచ్చ, నీమాయ ! నీకొకప్రాద్దుఁబు
 చ్చు వినోదమనిమదిఁ ! జోద్యపడుదు
 సవికాళ నీకుమా ! యందుఁగఱిపి
 మను దెల్పుటకు విద ! ర్శనముతండి

తే॥గీ॥ ముమ్ముఁబుట్టించుటకుముందె ! మాకుఁబుత్వఁ
 బుట్టఁజేసిన, ప్రేమాంబు ! పూరనిధివి
 తండియన నీకెఱ్ఱునో ! తండి! జగతి
 వరద! పూనూరు.

83. సీ॥ యుష్మదాదార్యగు ! ణోన్నతి విధవంబు
 వర్ణింప సత్కవీ ! శ్వరులుపూని
 గొప్ప సద్గ్రంథముల్ ! శ్రోడికరించి యో
 చించి త్వదద్భుత ! సృష్టినుండు

కామధేనువునతో / కల్పవృక్షమునతో
చింతామణిగొ పోల్చి / సంతోరయ్య
ప్రకృతివస్తువులక / ప్రాకృతపురుషగు
చోన్నత సామ్యమే / త్నావ్యనాక్కొ !

తే॥గీ॥ ప్రకృతివస్తువు జన్మనం / బంధమిచ్చు
జన్మరాహిత్యపదవి నా / సంగుదీవు
యెచటనేనియు నీయావి / కిమగలదె
వరద! పూనూరు.

౧౩. సీ॥ నీచాకచక్యంబు / నీచమత్కారంబు
నీమహాద్భుతశక్తి / నేర్పుజూపి
లూతమగ్గముఁబోలి / లోకజాలంబుని
ర్పించి నీవందుఁ గీర్తి / డించుచుందు
వహహ! బ్రహ్మచిత్తంబు / అంటదునీకది
మాకది బంధమో / నూన్యచరిత
నీవలలోబడి / యెదారిఁదోచక
గోల పెట్టుదుమాది / లీలనీకు

తే॥గీ॥ ఇంద్రియాలంబు నీమాయ / యెవ్వఁడెఱుంగు
ధీర! మనసారసీపద / సారసములఁ
జేరికొల్తుము చూపవే / దారిమాకు
వరద! పూనూరు.

85. సీ॥ ఇందియసమదగఁ జేంద్రబృందమును వి
 జ్ఞానాంకుశము నవఁ జ్యముగఁజేసి
 తృప్త్యదశములచేఁ దృష్టాన్నికీలలఁ
 జల్లార్చి మనమునుఁ జాంతపెట్టి
 భక్తియోగామృతఁ వర్షధారాపాత
 ముల బుద్ధిబరిశుద్ధఁ ముగనొనర్చి
 చిత్రబంధరమునుఁ చిన్నరంచాల్చి
 చీవోలికలనూగఁ జేసి, బ్రహ్మ
 లే॥గీ॥ యోగనిష్ఠాగరిష్ఠులై యొప్పుపరమ
 మానిరాజేంద్రహృదయపఁ దృములునీకు
 సంతతావాస భూములోఁ జగదధీశ!
 వరద! పూనూరు.

86. సీ॥ శంకరాచార్యుండుఁ సర్వంబునందునీ
 వొక్కండవేనిపిఁచి యుందుపనియె
 శ్రీభాష్యకారులుఁ చిదచిత్తులను నియ
 మించు యీశుడవునీఁ వంచఁదెలిపె
 మధ్వవద్యుండు నెఁ మస్తంబునకునీవె
 పరిపాలకుడవంచుఁ జ్రమరపటచె
 నెండతెండతొభక్తుఁ లెన్నెన్నోవిధముల
 భవదద్భుతవృత్తాఁ పమునుసాటె

తే॥గీ॥ వారిసిద్ధాంతములు మహా ! భావగర్భ
ములు, మరవివాద కారణం ! బులు త్వదీయ
మరమె నామరికభిమత ! మరముతంసి
వరద! పూనూరు.

87. సీ॥ పరమపావసములై ! భక్తిప్రపత్తిసం
పదలకు తావులై ! హృదయపద్మ
భానూదయంబులై ! సాపవేషములై
మృత్యుభీషణములై ! యాస్పితా
ఫలదాయకంబులై ! వాగ్భూషణంబులై
కర్ణవేయంబులై ! కడుమనోహ
రంబులై యమృతర ! సంబులై వజ్రుని
సచ్చరిత్రములకు ! సమములగునె

తే॥గీ॥ ఫలరసంబులుఁ దేనెలుఁ ! బాశకములు!
దీటుదొరకక వాటిలో ! సాటియందు
తేటనీటికిఁ బాలికే ! సాటిదీటు
వరద! పూనూరు.

88. సీ॥ అజ్ఞానలతికకు ! శుంతరంగముపాదు
దురితాంబువులనది ! పెరుగుచుండు
నాశదానికివేరు ! యన్యాయమేకాద
పాడుతలంపులే ! పల్లవములు

క్రీమత్పూనూరు నేలగోపాల కృష్ణశతకము.

అస్మత్వాగ్దాలంబు / లాగు జొంపమ్ములు
 కూర్కరకగ్మబులే / మనుమాతలులు
 వదలని పార్శ్వ / వాసనవాసన
 జననమరణములు / ఘనఘలములు

తే॥గీ॥ కాలుపాదయిది, చిమ్మచీ / కట్లగ్రీమ్ము
 కూర! యీపాద నచక్క / ధారచేత
 న్నగ్గుండేయవె, కూర్పవే / లగ్గుతండ్రి
 వరద! పూనూరు.

89. సీ॥ ఆచార్యపురుషుండ / సనుచుడంబముతోడ
 విరచిరనూరూరు / దికుగవచ్చు
 తామసదైవ మం / త్రిరహస్యవిధులను
 శిష్యకోటికువడే / శింపవచ్చు
 తీర్థప్రసాదమున్ / తృప్తిగాలభిముంచి
 పెంపొందుడంచు డీ / వింపవచ్చు
 అర్థంబుఁ బ్రాణంబు / నాచార్యనశమని
 లాలించిడబ్బును / లాగవచ్చు

తే॥గీ॥ విషయవైరాగ్య బోధఁగా / వింపవచ్చుఁ
 గాని జనుఁడెంత విద్వాంసుఁ / డైననిన్ను
 జిత్తవిశ్రాంతితోఁ జాత / నేయుటకుదు!
 వరద! పూనూరు.

90 సీ॥ పరమేశ! త్వత్పాదః / పద్మంబులునుగోర్వః
 బాలిన సుపదే / సుపదయః
 ఇతరములునుమాని / సతతమ్ము నినుఁగూడి
 యుండెడి యుల్లసే / యుల్లమయ్య
 నినుఁజెందుమార్గంబు / నేర్పుమీఱఁగఁజూచి
 ముకమందగు బుద్ధియే / బుద్ధియయ్య
 సొరతంబు వరభక్తి / నీవాస్మత్పత్తినిఁ
 బాయనికాయమే / కాయమయ్య

శ్లో॥గీ॥ నిన్ను నేనించు కన్నలే / కన్నలయ్య
 తావక్తేయకథా సుఖా / ధారలెప్పుడు
 విందులుగఁగోలు వీరులే / వీరులయ్య
 వరద! పూనూరు.

91. సీ॥ నిశితభూతములందు / నిండియుండెడినిన్ను
 చిలకించి హర్షాభి / జేలునాఁడు
 సర్వకార్యములనీ / సంప్రీతికై యాచ
 రించ నెల్లపుడు య / త్ప్రీంచునాఁడు
 త్వత్పదధ్యాసభా / స్వస్థయూఖములచే
 జత్త్రాజ్ఞములరారఁ / జేయునాఁడు
 కుమ్మరపురుషలా / గున సంసరణమందుఁ
 డిరుగుచునిన్ను నే / మఱుసినాఁడు

తే.గీ॥ భక్తినిస్సాగరిష్ఠుడై / పలులువాఁడు
సర్వమర్పించి నీసేవ / నలుపువాఁడు
నీకుఁబ్రీయితమభక్తుఁడో / నిర్మలాత్మ
వరద! పూనూరు.

92. సీ॥ అవిరళావందనా / హ్వోర్ణనేత్రుడై
యొంటిగాఢ్యానించు / నొక్కవేళ
హర్షాతిశయపుల / కాంకితగాతుడై
మందహాసమొనర్చు / మృగకవేళ
సంతోషభరమున / సారెసారెకుసాగి
మొక్కిక్కుచుసాక్కుని / కొక్కవేళ
యొకవేళనాడును / యొకవేళబాడును
యొకవేళ గిమ్మన / కుండు నొక్క

తే.గీ॥ వేళయుప్పొంగి గంతులు / వేయుచుండు
నిర్మలానందమూర్తిని / నిన్నుగాంచి
పారవశ్యముఁజెండెడి / భక్తవరుఁడు
వరద! పూనూరు.

93. సీ॥ నీభక్తుఁడెప్పుడు / నీదాసదాసుల
కడవారిపై నను / గారవించు
కులము, నృత్తియు, సంగ / దలను, జాతి, మతభే
దముల భౌషణ, దూష / ణములఁగాని

పాటింపఁదలఁపకు ! భర్తవు కర్తవు

సర్వంబు నీవని ! సంతసించు

వత్సమాపునుజేర ! వాత్సల్యముననది

చేపడే! అట్లేసిక ! తేరి నీకు

తే॥గీ॥ భక్తుఁడీప్సితములనెట్లెఁ ! బడయుచుండు

నినువిడిచి నీదుభక్తుండు ! నిలువలేదు

నీవు నీభక్తుడెడ నాసి ! నిలువలేవు

వరద! పూనూరు.

94. నీ॥ నీటిబుగ్గలఁబోలె ! నిముసంబులొపలఁ

గాయంబు నాయువు ! మాయమగును

మేఘంబులొని క్రొ ! మైఠుఁగుతీవలఁబోలె

భోగభాగ్యములు వి ! యోగమొందు

జలధితుంగతరంగ ! ములఁబోలె దారాది

సంగమంతయుఁ ద్రుటి ! సమసిపోవుఁ

గలలొని చిత్రొపు ! కథనోలె యీజగ

న్నాటకమంతయు ! నాశమొందు

తే॥గీ॥ నంచు విజ్ఞాని వీనిని ! దించివిడిచి

నిర్భగంబుగ నీపద ! నీరజములె

తనమగతియని నెమ్మదిఁ ! దలఁచికొలుచు

వరద! పూనూరు.

95. సీ॥ పరిమోషా ఘృష్ణమోఽఫలమో జలమో నీదు
 చరణాభయములనుంచి / శక్తికొలది
 నిరతంబు భక్తితో / నిన్నుబూలించెను
 ధన్యుడు వాంఛితా / స్థములబడయు
 నాశావిళాచమా / నేశమై వీడింపఁ
 గుత్తింభరుడునిన్న / గొల్వలేక
 లన్నవస్త్రాభర / ణాదుల నాశించి
 యబ్బులగొల్పి నం / కల్పసిద్ధిఁ

తే॥గీ॥ బచయనేరక వ్యర్థుడై / చెడునుతుదకు
 నీవెచుట్టంబు పక్కంబు / నీవెగత్తివ
 టంచు నీభక్తుడెపుడు నే / వించునిన్ను
 వరద! పూనుచు.

96. సీ॥ నీలాభ్రజాల సుశ్రీల / నేలెఱిసేచు
 మేనీలావణ్య గుం / పూనిచూచి
 తొలికాయమెఱుపుం / శతశతశతగజమ్మఁ
 జాలునీబంగారు / జాలుజూచి
 తొగచెలివగకాని / జగింజగడగజాలు
 సొగసులొల్కెడునీదు / మొగముజూచి
 ముగడకాల నిగనిగత్ / నగజాలుకులుకుచే
 జగిమీఱు నీచిలు / నగపుజూచి

తే॥ 96॥ విమలశతతత్త్వైర్మౌళి నే । త్రిమూలబాధి
 డాబుమితైశు వేణుగా । సంబుంబాది
 నిన్నవామతివలచే న । నిన్మయునమలచి
 వరద! పూనూరు.

97. సీ॥ నినుంగనుగొనవలె । ననినరు వలపును
 జెందినానతి తన । సిద్ధినిచ్చి
 నీరూపుధ్యానించు । నినుజూడచుంకించు
 నీకున్న నీజెల్గు । నీకుకుల్కుం
 బరిపరివిధముల । బలుమాలుచప్పించి
 నినుగూర్చు దూరికఁ । గనుటయెట్లా
 యనివేడి సిద్ధిార్పు । లను నిగుడించ నా
 నాలుక తనుంగని । నయముమీఱు

తే॥ 97॥ నీదుగల్గాణగుణములు । నీదుస్మృష్టి
 స్థితి వినాశాది శృంగార । చేష్టలెల్లఁ
 చెలిపి యోదార్పుఁ దా నినుఁ । గలయుటెప్పుడో
 వరద! పూనూరు.

98. సీ॥ రక్షక! రక్షిణీ । రమణీమణీచారు
 తరసుకుమారహ । స్రవణీవాణి
 యుగము సంప్రీతితో । నొనరించు భవదీయ
 పదపద్మయుగ్మ సం । బాహునాబు

సకునువ్యిష్టారు ! నామతి! తనకట్టి
 దాస్యమెప్పుడు భవ ! త్వరమకరూఢ
 నబ్బునోయనువీరితి ! నుల్బి బాహ్మంబుసం
 దోహదీచికలలో ! దాస్యదోగు

తే॥గీ॥ ఆపుర! యేమందు నీయంద ! మందుఁ జుడు
 విందు విందదివలపుల ! మందటంచు
 నందు పండియమున్నదే ! యిందిశేష
 వరద! పూనూరు.

99. నీ॥ సృష్టిచక్రములతోఁ ! జెలువారు యీభువ
 నంబు సభాభవ ! నంబుగాఁగ
 రవిశశి సత్తత్ర ! రాజీవిరాజిత
 ప్రభలు తత్పభకు దీ ! పములుగాఁగ
 గంధవాహనీత ! బంధురసారభ్య
 భంగమ్ములచటిపే ! వనలుగాఁగ
 అజ, శివ, సుర, నూన ! వాది జ శువురెల్లఁ
 బరిజన పరిచార ! భలులుగాఁగ

తే॥గీ॥ సకలబ్రహ్మాండ సామ్రాజ్య ! చక్రమేలు
 నీవు “పూనూర” వెలయుట ! నీపదాబ్జ
 సేవకులచుగుమమ్మర ! క్షింపఁగాదె !
 వరద! పూనూరు.

100. సీ॥ అతిపవిత్రీభూత ! మైయొచ్చ భవదీయ

దివ్యాలయమే మాకు ! భవ్యకాళి
సర్వపాపంబుల ! సమయించు త్వత్పదా
బ్రముల శీర్షమేమాకు ! విమలగంగ
త్వద్దివ్యచరితామ్మ ! తముగోలు నక్కక్ష
జనగోష్ఠియేమాకు ! సదమలగయ
త్వత్ప్రియభక్తులు ! త్వన్మహోత్సవమాల
జేయుచోమాకు ! శ్రీమదానంద

తే॥ గీ॥ త్వత్సపర్యాకలమేమాకు ! పంచకోకిల
త్వత్పదభ్యాసమేమాకు ! పరమధనము
త్వత్ప్రసాదమేమాకు ! వనమూలంజి
వరిద! పూనూరు.

101. సీ॥ చిత్తమా ! భక్తితో ! శ్రీవేణుగోపాలు

భజించి ముక్తిని ! బడయుమంటి
వక్రమా ! నిరతంబు ! వ్రజసుందరీనాథు
కీర్తనల్బాడి ను ! ఖంభుమంటి
ఘ్రాణమా ! కృష్ణాంఘ్రి ! గాజీవపరిమళ
తులసిగంధములలో ! మలగుమంటి
పాణియుగ్మమ ! కృష్ణ ! పాదారవిందంబు
లర్పించి సంతసం ! బందుమంటి

తే॥గీ॥ అక్షియుగ్మమ! శ్రీకృష్ణు ! నరయుమంటి
 శ్రోత్రయుగ్మమ! హరికథర ! గోళుమంటి
 మూర్ధనూ! కృష్ణనకుఁ బ్రీతి ! మ్రొక్కుమంటి
 వరద! పూనూరు.

102. సీ॥ మతకర్తలనుబంపి ! హితవుబోధిఁపించి
 చేతనానికి మేలుఁ ! కేసినవఁడొ
 వర్ణాశ్రమాచార ! పుంధులఁగల్పించి
 మనుజుసాంకర్యంబు ! మాన్యైకవఁడొ
 బ్రహ్మసూత్రాది స ! ద్ద్రంధకర్తలనుబంపి
 వేదతత్వము లిఞం ! పించెనెవఁడొ
 న్యాయశాస్త్రానుగు ! ణ్యులబుగఁ బ్రజ్ఞను
 బాలింపఁ ప్రభువులఁ ! బంపెనెవఁడొ

తే॥గీ॥ ధర్మసంస్థాపనకు మార్గ ! వర్షియెవఁడొ
 అట్టి సర్వనియంత ! వైసట్టి నిన్ను
 సతముస్మరియింతు నిశ్చేయ ! సంబుకొలుకు
 వరద! పూనూరు.

103. సీ॥ ఎవనిపాద సరోజ ! మేప్రాద్దు యోగీశ
 చిత్తమందిరములఁ ! జెలఁగుచుందు
 ఎవనిసాధర్యంబు ! నీయాత్మ సముదాయ
 మంతయుఁజెందుకా ! లాంతమందు

ఎవనియద్భుతశక్తి / యీజగద్యంత్రంబుఁ
దీప్వచుండును యెడ / సెంపులేక
ఎవనికౌశలమును / నీపృష్ఠచిత్రముల్
ప్రకటించు నేత్రవ / స్వంబుగాఁగ

శే॥గీ॥ ఎవనియునికి రక్షణమొ / యీభవనములకు
అట్టి సర్వేశ్వరుండవై / నట్టినిన్ను
మంతనంబుననిల్పి ధ్యా / నింతునేపుడు
వరద! పూనూరు.

104 నీ॥ నీసమానులుగాని / నీకంఠుఁగికులు

గాని నాకెచ్చటఁ / గానరారు
జగములన్నిటివేలు / చక్కవైవిసీపు
త్వచ్ఛాసనముఁ జవ / దాటదేది
నీకటాక్షమురక్ష / నీబొమముశిక్ష
సచరాచర ప్రపంచ / చమునకెపుడు
ఈ! నీమహిమచే / దేశకాలానుసా
రముగ దేహికి జీవ / సములభించు

శే॥గీ॥ ఆదరంబున మామొఱి / లాలకించి
మాయాభీష్టంబులిడు కృపా / మయుండవీపు
గాన ధ్యానింతునీపద / కంజమెపుడు
వరద! పూనూరు.

105 సీ॥ పరిమళయాకర!! । “నిరుపయోగములగు

పనులకు ననుఁబాలు । పటచకయ్య”
 మరణపర్యంతంబు । మటవక నిన్నుజం
 తించులాగునఁ బ్రసా । దింపవయ్య
 అస్మదస్వయులనీ । యారాధనము నెడ
 బాయనందెడులాగు । జేయవయ్య
 కనుణతోనాదు యో । గక్షేమములభార
 మెప్పుడు నీవే వ । హింపవయ్య

తే॥గీ॥ అంతరాయములేక ని । రంతరంబు
 నీదుగీతామృతముఁ గోల్పి । నిశ్యమైన
 మోక్షసుఖమందఁజేయుమో । ముక్తగేయ
 వరద! పూనూరు.

106. సీ॥ ప్రజలను సాధాత్మ । భావబంధములతో

నెలుఁగొందులాగుఁగా । వింపవయ్య
 ధర్మమేజయమను । నిర్మలవాక్యంబుఁ
 బ్రీతినెల్లెడలఁ గె । వ్వింపవయ్య
 భూమినెల్లప్పుడు । ముక్కారుపంటల
 నలరారులాగున । నలుపవయ్య
 అరనిభక్తి ని । న్నా బాలగోపాల
 మునుగొల్పులాగున । మనుపవయ్య

తే॥గీ॥ ప్రతికుటుంబము ప్రజయును / బాడిపంట
గలగి తామరతంపై / వెలయులాగుఁ
జేసి, లోడయికాచి / రక్షింపవయ్య
వరద! పూనూకు.

107. సీ॥ మంగళమో దివ్య / మంగళవిగ్రహ
మంగళమో భక్త / మంగళీకు
మంగళంబిడుగొ వి / హంగపుంకవయావ
మంగళంబిడుగొ ని / స్పంగనీకు
మంగళమో దయా / హంగ తుంగతరంగ
మంగళమోపాప / భంగనీకు
మంగళంబిడుగొ భ / జంగతల్పశయావ
మంగళంబు రమాను / మంగళీకు

తే॥గీ॥ మంజుతర వేణురచలోల / మంగళంబు
మణివిభూషణ భూషిత / మంగళంబు
మాకు మంగళమిడు నీకు / మంగళంబు
వరద! పూనూకు.

108. సీ॥ జనకుండు “వేంకటా / చార్యుండు” తత్పతీ
తిలకమా / “శ్రీచేరిం / దేవి” జనని
“సీతాసాగ్యండు” / ప్రియసోదరుడనాకు
సరసమూపాటి’ వం / శంబుమాది

శ్రీమత్పూనూరు వేణుగోపాల కృష్ణశతకము.

నారాయణాయని ! నన్నుబిల్తురు ప్రజల్

మాయూరు చిన్నియ ! స్మదల'యందు

గీతాంధ్ర' తత్వప్ర ! దాతవై వెలయునీ

పాదరాశివ నే ! నావ్రతుండఁ

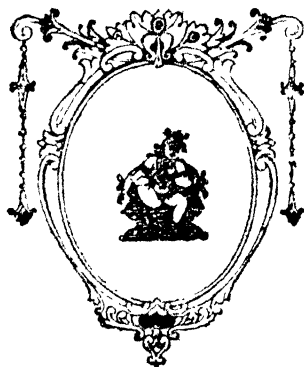
తేగీ! కేపలాజ్ఞుడ యుష్మతగుృ ! పావశమునఁ

త్వద్గుణార్ణవమునఁ గొన్ని ! పద్యరత్న

ములనుదేవితీఁ గొని, నన్ను ! బోవుచుయ్య!

వరద! పూనూరు వేణుగో ! పాలకృష్ణ ॥

సంపూర్ణము.

13698